

Studietur

Passivhus, renovering, plusenergi Østrig: Wien – Linz

Onsdag d. 16. september - fredag d. 18. september 2009

Energioptimering og arkitektonisk kvalitet

EU's Bygningsdirektiv skal revideres. Der er behov for mere aktive handlingsplaner for udbredelse af energioptimeret nybyggeri og renovering i Europa. Forslag til skarpere krav om handling er fremlagt november 2008. Der er fokus på lavenergi og energineutralt byggeri.

Teknologirådet har anbefalet Folketinget at fremskynde indførelsen af lavenergiklasse 1 som standardramme – gerne allerede i 2010.

Med disse perspektiver og øget efterspørgsel efter konkurrencedygtige energi- og miljøoptimerede løsninger, er det vigtigt at byggesektoren rustet sig til at være på forkant, hvis nationale og globale markedsandele skal sikres.

Passivhus.dk og AplusB inviterer i samarbejde med Akademisk Arkitektforening (AA), Ingeniørforeningen i Danmark (IDA-BYG) og Passivhus Netværket til tværfaglig studierejse med fokus på arkitektonisk kvalificerede passivhusløsninger i renoveringer og nybyggeri.

Studieturens formål

Studieturen har som mål at inspirere og give konkret viden om arkitektonisk kvalificeret energioptimering. Turen sikrer deltagerne et grundigt kendskab til passivhuskonceptet som det er gennemført i Østrig, både i nybyggeri og ved renovering. Der er en faglig interessant udfordring i, med funktionel, teknisk og æstetisk kvalitet, at kunne forvalte byggeriets miljøbelastning optimalt, således at vi kan tilbyde de nødvendige og politisk aftalte CO₂ reduktioner gennemført både ved nybyggeri og ved kommende meget omfattende renoveringer af den bestående bygningsmasse.

Studierejsen er et tilbud til arkitekter, ingeniører, investorer og til bygherrer, offentlige og private, som i fællesskab må ruste sig til mere markante kvalitetskrav til byggeriet.

Turen er, i fortsættelse af tre tidligere studierejser til Østrig og Schweiz med fokus på passivhuse, tilrettelagt af arkitekt m.a.a Rie Øhlenschläger, AplusB og civilingeniør Søren Pedersen, Passivhus.dk. Der inviteres til dialog og samarbejde undervejs og efter turen. Integreret design og tværfagligt samarbejde bliver temaer. Inspireret af de evalueringer, vi har modtaget, gør vi denne gang mere ud af den skriftlige dokumentation i det kompendium som udleveres til deltagerne.

Vi mødes i Wien, og kører i området langs Donau fra Wien til Linz. Tre intensive dage, hvor vi både ser og føler på arkitekturen og møder en række af de rådgivere eller bygherrer som står bag de nybyggerier og renoveringer vi skal besøge.

På de næste sider præsenteres en oversigt over studieemner. I alt vil vi se 11-13 af disse og evt. andre projekter i løbet af de tre dage

Tunge og lette boligbyggerier i Wien

Kammelweg og Mühlweg, (se også foto forside) 2006

Arkitekter i området: Johannes og Hermann Kaufmann, Walter Unterrainer og Dietrich/Untertrifaller Architekten

Kollegium

Kollegium for internationale studerende i Molkereistrasse, Wien. Ibrugtagning 2005.

Arkitekt: Baumschlager & Eberle

Renovering og nybyggeri etageboliger

Kierling Wien
Færdiggøres i 2009

Arkitekt: Reinberg

Erhverv

Kontor og lager for Firmaet BioTop.
2003.

Arkitekt: Georg Reinberg

Erhverv

S-House. Dogmatisk økologisk materialevalg. Selv ventilationskanalerne er af træ.
2005.

Architekten Scheicher ZT

Erhverv

Lille kontorbygning som nulenergibygning til samme pris som almindeligt kontorbyggeri.
223 m² nettoareal. 2007.

Arkitekt: Ernst Michael Jordan Atelier für Solararchitektur

ENERGYbase

Udover passivhusstandard er der fokus på minimering af indlejret energi i byggematerialer og på materialeøkologi, samt på fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

Kontorbyggeri 9000m² . 2008

Arkitekt: Pos-architekten

Ny bydel

Solarcity Linz, Pichling – ny bydel med byggerier af Herzog og Partner, Foster, Rogers m.fl.

Supermarked

Nah & Frisch Ökomarkt,
Arkitekt: Kirchberg / Thening,

Erhverv

Steyr, fabrik for firmaet Stadler Energie Systeme. 1589 m² nettoareal. Ibrugtagning 2002.

Arkitekt: Walter Unterrainer.

Erhverv

Arkitektens egen tegnestue. 152 m². 2003.

Arkitekt: Proyer & Proyer Architekten OEG

Børnehave

Lichtenegg, Wels

Arkitekt; Architekturbüro Andrä Fuchs

Erhverv

Messe Wels, 2020 m² nyt konferencecenter, 2007

Arkitekt: Heinz Plöderl, PAUT

Folkeskole/teknisk skole

Renoveret skolebyggeri i Schwanenstadt

Arkitekt Heinz Plöderl.

Regeringsbygninger

Niederösterreich, St. Pölten

Arkitekt: Millbacher Gschwantner

Erhvervsnetværk Passivhus Danmark

Erhvervsnetværk Passivhus Danmark blev stiftet i januar 2005 og samler nu en bred og voksende kreds af virksomheder, repræsenterende byggeriets forskellige aktører.

Forskningsmæssigt har det sin forankring på Arkitektskolen Aarhus og Aalborg Universitets institutter for Byggeri & Anlæg henholdsvis Arkitektur & Design.

Akademisk Arkitektforening

AA er arkitekternes faglige forum. Det er foreningens mål at fremme kvaliteten i planlægningen og udformningen af vore omgivelser samt at agere ud fra et helhedssyn til fremme af arkitektonisk kvalitet.

Arkitektforeningens Miljøpolitik fastslår, at der er stort sammenfald mellem de elementer, som skaber stærk, smuk og velfungerende arkitektur, og de elementer som skaber miljørigtig arkitektur.

IDA-BYG

Danmark bør have en vision om at være førende på det miljøteknologiske område. Hensynet til miljø og ressourcer bør opfattes som en mulighed for at skabe erhvervsudvikling og arbejdspladser, og ikke alene en omkostning. Historien har flere gange vist os, at en visionær og langsigtet miljøpolitik kan resultere i udvikling af nye og profitable forretningsområder. (fra IDA's miljøpolitik)

Praktiske oplysninger

Tilslutning

Vi mødes i Wien d. 16. sept. kl. 10.00 (opsamling i lufthaven 9.30) og skilles i Wien d. 18. sept. kl. 18.00 (i god tid til sidste gode flyforbindelse hjem for de der ikke vil holde week-end i Wien].

Praktiske oplysninger

Pris for deltagelse:

Medlemmer af AA og IDA (oplys medl.nr. ved tilmelding)	kr. 6750,-
Andre deltagere	kr. 7300,-

Prisen dækker

- arkitekt- og ingeniørguide på hele turen,
- møder med bygherrer, brugere og rådgivere
- studierejsekompendium
- to overnatninger på trestjernede hoteller, inklusive morgenmad
- tre frokoster inkl. begrænsede drikkevarer
- en middag inkl. begrænsede drikkevarer
- bus til rådighed på hele turen

Bemærk: transport til og fra startsted er ikke inkluderet – (individuel rejse kan være en del billigere end grupperejse)

Tilmelding:

Tilmelding sker på mail til studietur2009@passivhus.dk. Betaling ved tilmelding til:

- Passivhus.dk ApS
- Mærket med deltagerens navn
- Konto i Eik Bank, 6610-2801882

Af hensyn til sikring af hotelreservationer er bindende tilmeldings- og betalingsfrist mandag d. 10. august

Ved evt. afbestilling før 10. august tilbagebetales det fulde beløb. Mellem 10. aug og 1. sept. tilbagebetales 2000 kr. Ved afbestilling senere end 1. sept. betales der ikke noget tilbage. Billetten kan overdrages til anden deltager indtil afrejse.

Det er en forudsætning for afholdelse af studieturen, at den fuldtegnes med 40 deltagere. Tidligere år har der været venteliste, men arrangørerne forbeholder sig ret til at aflyse turen ved for få tilmeldinger d. 10. august. I så fald tilbagebetales det fulde, forudbetalte beløb.

Arrangører og guider:

Civilingeniør Søren Pedersen, Passivhus.dk Aps (email sp@passivhus.dk) og Arkitekt m.a.a. Rie Øhlenschläger, AplusB (email rie@AplusB.dk)

Partnere:

Akademisk Arkitektforening, www.arkitektforeningen.dk
Ingeniørforeningen i Danmark, www.ida.dk
Erhvervsnetværk Passivhus Danmark, www.passivhus.aau.dk